

J E L E N K Ö R.

13. szám.

Pest, szerda. Február. 15.

1832.

Foglalat: Magyar- és Erdélyország (pest-budai ünneplése Febr. 12kének. A' m. Főkanczellár levele G. Telekinéhez. Előléptetések, tudósítások). Anglia (parlament tárgyak 's vitatások). Franciaország (kamarai fejtegetések. A' Moniteur figyelmeztetése 's egyebek). Belgium (Niellon és Steven ügye a' képviselő házban). Olaszország (Radetzky proclamatiója 's a' Forlibeli polgár-lőlés). Oroszbirodalom (a' moszkvai journal fenyegetőzése az Angolok ellen. Különös emlékeztető érdemjel és pénz a' lengyel zendülésre). Törökbirodalom (közönséges fegyverzés Boszniában. Észak-Amerika (baltimorei tartomány-gyűlés). Elegyhírek. Pénzfolyamat. Gabonaár.

MAGYAR és ERDÉLYORSZÁG.

Pest-Buda Február 13. Kegyes Uralkodónk 64dik születésnapját hazánk testvér két fővárosa lakosi szintazon meleg ömlengésű hála 's öröm-érzettel, szintazon tiszta 's őszinte, mert megelégedett szivből fakadó, hosszú élet 's minden boldogság-ohajtással üllék tegnap millyel t. i. egy nemzetiség vagy ház legjobb atyja, legsziveltebb feje születési napját ünneplik a' legjobb gyermekek. A' Szentegyház vala ekkor is a' közgyülekezet, imádás és könyörgés helye, 's nem maradt el egy, bármelly hitű 's vallásu felekezet is, buzgó esdeklésiben Annak élte hosszadalmaért, kinek élte 's vagyona biztonságát 's polgári léte igazainak sértetlen fenmaradását, hazai nyelvünk pedig és így nemzetiségünk legfőbb sarkalata minden törvényszeres Intézeteit előkelőleg köszöni. Jelesül Pesten a' Catholicusok első 's legnépesb gyülekezetü főtemplomában a' nagymélt. Hét-személyes 's királyi Tábla, tek. Vármegye tisztei 's a' n. városi Tanács ünnepi jelenlétében mélt. Septemvir és scutari püspök Marich János ur muzsika zengedelmü szertartással mondá a' sz. misét, melly alatt az egyházon kívül egy csapat polgári lovaság és vadászgyalogság, egy osztály pattantyúosság 's három bataillon rendes gyalogság ünnepi öltözetben 's e' legutóbbi szokott örömlövésekkel tisztelkedék, mellyekre a' dunaparton két helyütt kiszegzett mozsarak 's álgúy versenygő durrogással harsogtatták szerte a' nap vigadalmát 's dicsőségét. — Budán ugyan ekkor a' várbeli sz. Zsigmondi kápolnába gyűltek a' nagymélt. m. k. Helytartó Tanács, nagymélt. m. k. u. Kamara, a' hadi Kormány, városi Tanács tag-

jai számos főbb rendüekkel 's tisztviselőkel, kik is mélt. Palugyai és Bodafalvi Palugyay Imre kassai megyés Püspök ur fényes egyházi szolgálatja mellett mutaták be szives főhászkodásikat a' Mindenhatónak két gránátos és határnok rendes katona-osztály és számos álgúy vetélkedő robozási közt. A' sz. áldozat végeztével ó cs. k. Főherczegségénél, Országunk fenséges Nádoránál, a' fő, méltóságos, törvényható és hadi rendnek udvarlókörben (cercle) volt szerencséje örömdüvözetével alattvalói leghűbb érzelmeit kinyilatkoztatni. A' két város játékszine is ugyan ez nap a' fényes alkalomhoz szabott mutatványokkal kedveskedett, jelesül a' pesti ezen darabbal: „Leopold der Gütige“ Zieglertől. A' kegyes iskolabeli Rend is Pesten szokott ájtatoskodása után az öszvesereglett ifjuság előtt diák beszédben magasztaltatá kegyes Fejdelmünknek mint magyarországi Királynak magyar nyelv iránti érdemeit. Tiszt. Jallošics Antal lépett fel szónok-tolmácsul tisztének 's tárgyának illő- 's kellőleg megfelelő. De mennyivel szivrehatóbb lett volna e' nemzeti ünnepen Nemzeti sarjadékunk 's reményünk előtt a' nemzet koronás Fejének nemzeti nyelvünk előmozdítására 's országosítására tett halhatatlan érdemeit élő nemzeti 's nem holt nyelven dicsőíteni 's annál inkább, mivel atyáskodó Urunk jósága emelé a' nagytiszteletű Rendet a' magyar nemzet birtokos tagjává! — mennyivel értelmesebb 's oktatásra célirányosabb lett volna ez főkép nevendek 's a' diák nyelvben avatatlan tanuló csemetékre nézve! — mennyivel gyönyörködtetőbb tiszt a' jeles tulajdonu szónokra nézve is, kit már több rendü alkalmi munkács-

káji a' Szerzet élő tagjai közt olly dicséretesen kitüntetének; — mennyire épületebb végre 's kedveltetőbb e' halhatatlan test részéről hálaörökítés végett ez örömnapon valahára már a' fővárosban is nemzeti ajakkal zengeni 's róni le a' köszöneti 's hódolati adót a' Nemzet Atyjának, midőn azt egyéb házai 's nevelő intézetei a' hazától olly méltólag becsült Egyesületnek már több ízben példás hazafisággal nyilvánosítani buzogtak! A' szerény hazafiság 's józan nemzetiség, főképp halhatatlan test 's közintézet részéről eleinte, míg szigorú kötelesség nem kényti azt, kisdéd zsenyével is megelégszik, csak az áldozati szándék legyen tiszta, őszinte, 's kétségbe hozhatlan nyilvános iparkodása fokként öregbedő sikerrel párosítva!

Magyar k. udvari Főkanczellár nagym. Revisnyei gróf Reviczky Ádám következő hivatalos levelet küldte méltóságos Széki gróf Teleki László özvegye szül. Báró Mészáros Johanna Asszonyhoz: „Méltóságos Grófné! Legfőbb tudtára jutott ó cs. 's ap. kir. Felségének, a' mi legkegyelmesebb Urunknak, hogy a' pesti jótévő Asszonyegyesület Méltóságod buzgó kormányja alatt 's nagy részben nemes bőkezűsége és saját vagyonából tett magaslelkű áldozatai által szépen és gazdagon gyümölcsözök, sőt sikerülni segéllé azt is, hogy Pest városában az utszai koldulás megszüntessék; mi által kedves hazánk legnépesebb városára olly ritkán elérhető disz háru, melly a' tisztultabb erkölcsiség előmozdítására a' nép között legvalódibb 's annál jótékonyabb behatásu, minthogy egyszersmind gondoskodás fordított az igazán 's egészen ügyefogyott szegények alamizsna által leendő ápolgatására, a' dologtehetőknek pedig élelemkeresési elegendő mód és alkalmok megszerzésére. Ó Felsége tehát igazsággal méltatva Nagyságodnak a' szenvedő emberiség körül szerzett szép érdemeit, legkegyesebben meghagyni méltóztatott: hogy Ó Felsége legfőbb 's különös tetszése Méltóságodnak, mint az említett Egyesület Elő-

járójának 's magának az Egyesületnek is jelentessék ki. A' legszívesb örömmel teljesítem ezennel a' mi legkegyesebb Urunk 's Királyunknak e' legkegyelmesebb parancsát, kérvén egyszersmind Méltóságodat, legyen meggyőződve azon tisztelet, részvét és hajlandóság felől, mellyel szerencsés vagyok lenni mindenkor Méltóságodnak legkötelezettebb szolgája Gróf Reviczky Ádám m. k. (Bécs Jan. 25. 1832.)

Felséges Királyunk Jan. 5iki kegyelmes határozásánál fogva nagytiszt. 's tudomány VasLászló urat, a' szombathelyi megye áldozó papját 's az egyházi történetek buzgó lelkes tanítóját a' p. m. k. tudomány-egyetemnél, tetemes érdemei 's jeles munkáji méltó tekintetéből a' nagyváradi káptalan valóságos tagjai közzé méltóztatott számlálni. Országszerte számos baráti, ismerőji, tanítványi 's tisztelőji annál inkább fognak örvendeni a' tiszta lelkű férfiú megjutalmaztatásán, mennél igazabban 's valóbban megvannak győződve dicsőíttetési érdemesültségéről 's minden boldogság-kívánásuk azon egy ohajtásunkkal párosul: éljen a' biboros vállu Tudós még hazai nyelvünknek 's literaturánknek is ad multos annos!

Szathmár-Németi Némethy Ignác urat az erdélyi kir. Főkormányzók huzamos szolgálatja jutalmául tartományi főposta és szállásmesteri hivatalba iktatá.

Nemes Csanád vármegyei Apátfalva közönségének előljáróji nagytiszt. Gróf József Plebánusok 's T. Illyés László Főkapitány uraknak; a' dögleletes mirigy veszélyében irántok mutatott fáradozásikért ezennel az egész haza előtt nyilvánosan fizetik le örök emlékül hála 's tiszteleti adójokat.

Zágrábból Febr. 7dikén: esős és ködös időnk egyhét szüntelen változást Február 1ső 's 2iki éjjelen nagy villámlás követé, mellyet valami mennydörgéshez hasonló földalatti moraj kísért, végre reggeli 5 's 6 óra közt éjszakeről délre ható hullám-ingásu nagy földrengést éreztünk, a' falon függő edények lógtak, kaszárnyánkban pedig a' fogasról

csüggő fegyverek is lehulltak. A' földrázó-
dást még most is tartó zápor váltotta fel,
melly patakinkat felduzzasztá, a' Szávát pe-
dig olly annyira kiárasztá, hogy süllyedtebb
fektü környéke csak nem tengert ábrázol,
's a' felázott föld némelly tájakon szinte
feneketlen sárrá 's dágvány-söppedékké hi-
gult. Mikor lesz vas vagy legalább tartós létü
ut itt 's egyebütt hazánkban? mikor lesz a'
Száva 's egyéb rakoncátlan kanyargásu szá-
mos vizeink kellőleg medrezve? mig ezek
szükségből meg nem történnék reménylhető e
addig a' könnyü 's olcsó belközösülés, vagy
ezek hijával a' valódi bel 's külső keres-
dés? használhatjuk e addig kelletéként Fiu-
ménket? — pedig csak így 's akkor, ha a'
nagy nemzetek tanupéldáját követni 's lé-
tesíteni fogod hazádban jámbor Magyar! Au-
róraként csak így 's akkor

„Majd Ádrián 's Bosporokon

Hajód vitorla-díszit ereszt,

'S villog minden világfokon

A' hármás bércz 's kettős kereszt.“

A N G L I A.

Januarius 19én a' felső házban jelenté
gróf Aberdeen (volt külső minister) hogy
ő az öt hatalmasság képviselőji által a'
belga-hollandi ügyben kötött de minded-
dig meg nem erősített szerződés iránt indít-
ványt (motio) fog tenni, mert ő ezt több
tekintetből nem csak politikátlannak, ha-
nem igaztalannak is tartja. (Halljuk!) Lord
Strangford a' franczia kormányval kö-
tött 's a' Szerecsenvásárlást illető egyez-
és elöterjesztését kéri 's az iránt hasonlókép te-
endő indítványát jelenti. Lord Ellenbo-
rough kérdi: előadatnak e nem sokára a'
canton brittus factorság 's a' chinai kor-
mány közt fenforgott villongást érdeklő pa-
pirosok? 's Lord Landsdown ezt feleli:
mihelyt lehet. Az alsó házban ugyan az nap
lord Stanley (irlandi statutitoknok) en-
gedelmet kért az irlandi, 's a' Lordad-
vocat a' scott reformbill behozhatására,
mi mind a' két részre megadatik.

Januar. 20án előadá lord Goderich a' fran-

czia kormánnyal kötött, imént említett egye-
zést. Ugyan ezt tevé az alsó házban lord
Palmerston, mire lord Russel (a' reform-
bill újabb indítója) kívánta, hogy a' ház,
mint biztosság, a' reformbillt vegye vizs-
gálat alá. Ez 152 szóval 99 ellen elfogadta-
tik, 's mingyárt az első záradékra (clausu-
lára) nézve Croker ur azon amendement
(mellékjavaslatot) teszi, hogy azon helysé-
gek száma, mellyek ezentul követet küldé-
ni nem fognának, ne tétessék épen 56ra,
minthogy ez a' vitatások folytatában talán
alább szállhat; de ezen mellékjavaslat Pe el
ur támogatása ellenére is 198 vokssal 123
ellen félre vettetett. Ezután a' reformbill
először olvastatik fel 's a' ház éjfélkor el-
oszlik.

Jan. 23. A' felső házban lord Grey azt
kérdé lord Aberdeentől: minemü lesz azon
indítvány, mellyet a' belga-hollandi tárgy-
ban teend? Ez azt feleli, hogy czimét ugyan
még indítványának nem tudja, de addig is
annyit mondhat, hogy a' házat fel fogja szó-
lítani: fejtse ki ebéli véleményét valamely
határozásban, vagy a' Felsőházhoz küldendő
felírásban. Az alsó házban legelőbb is
heves vitatások támadtak az irlandi bill fe-
lett, mellyre nézve az irlandi követek azt
kivánák, hogy az szintazon alapokon épül-
jön, mellyeken az angol reformbill; jelesen
a' küldendő képviselők száma 100ról 105re
emeltetését sajnosan kevelék. Erre a' re-
formbill jöve újra szóba 's a' 2—7 záradék,
ugy a' mint azt a' ministerium ajánlá, min-
den vitatás nélkül, vagy a' hol vitatás tá-
madt, tetemes többséggel elfogadtatott.

A' Courier szerint az orosz Császár Ber-
linbe készül, 's hogy az illy szokatlan idő-
ben történik, abból a' Courier valami fontos
ezélt gyanit, 's nehezen fog, ugymond, a'
conferentia dolgai felett addig határozás tör-
ténni, mig a' czár a' burkus királlyal nem
szóland.

Lord Aberdeen azon indítványa (Jan.
26.): küldjön a' felső ház felírást a' király-
hoz, mellyben nyilatkoztassa ki, hogy a'

*

Belgiummal kötendő szerződés némelly fogadalmi (stipulatiojait) Anglia javával 's a' korona tekintetével ellenkezőnek tartja; miért is a' nevezett szerződés módosítását kéri, noha ezen indítványt lord Wellington is támogatá, 132 szóval 95 ellen visszavetett. Herries ur ugyan ez nap kifejté az alsó házban indítványát azon orosz-hollandi kölcsönre nézve, mellynek lerovatását Anglia 1815ben magára vállalá, de csak addig, mig Belgium hollandi felsőség alatt fog maradni. Jóllehet már, így szóla Herries ur, Belgium Hollandiától elszakadt 's így Anglia e' kölcsönt fizetni nem tartozik, még is a' ministerium az ebeli fizetéseket Oroszországnak kedvezve folytattatja. Minthogy tehát a' ministerium e' helytelen szabásra a' parlament által felhatalmazva nincs, kívánja Herries ur e' fizetések megszüntetését. De ezen ministerium - elleni javaslat is, noha csak gyenge többséggel, félre vettetett.

A' dublini protestans egyesület elhatározá a' protestans érdekek védelmére egy külön ujság kiadatását „The Morning Warder“ czim alatt. Ezen egyesület is szinte az unio eltöröltetését fogja sürgetni, ha panaszai ki nem hallgattatnak 's a' catholicusok nyommasztó nagy befolyásának gát nem vették.

A' cholera Angliának kószéntermesztő vidékein mind inkább terjed. Altaljában itt is az országutakat látszik követni 's fő menetelében éjszaknyugotra tart; egyéb-iránt természetes keménysége 's orvoslata itt is olly változó 's ingatag, mint a' millyennek azt nálunk tapasztalók.

FRANCZIAORSZÁG.

Említettük, hogy ugyan ez nap (Jan. 20.) Remusat ur, a' ministerium javaslatát védé. Ugyan ő azt kérdé Lafitte urtól, mit ért az általa felhozott privát tnteressék alatt? (I. előbbi levelünket). Egyszer-mind igyekezett Lafitte ur számolását megczáfolni 's ugyan csak az ellen azt állítá: hogy a' revolutio óta mindenkor a' jelen ministerium több erővel 's nagyobb állhatatossággal teszi ezt, mint az eddigiek; La-

fitte urat nyilván ebben is elhagyta emlékezete, mint a' statusadósság felszámoltában. Lafitte ur azt felelé: hogy ő korosabb, mintsem leczkéket elfogadhasson, de még sem olly koros, hogy emlékezete fogyatkozott volna, megtartá azt 's meg lélekisméretét is. Az ő nyilvános élete tudja van, ő érzéseit soha nem módosítá a' korhoz, egyszer-mind azon tagok egyike, kik személyességre nem bocsátkoznak. Igazságtalan volna íranta, ki azt hinné, hogy ő ellenséges célból említe privát hasznokat, interesséket; de különfélek az interessék, úgy mond, mellyek itt egymás ellenében állanak, u. m. a' szabadság interesséje 's az aristokratia interesséje; 's ő csak illy értelemben szólott külön interessékről. — Perier ur beszédére feleletül tovább is azt vitatá Lafitte ur: hogy a' nemelegyülési principiummal felhagyás hozá Francziaországot a' vulkán torkához. Ez teszi kétségessé a' békét, ez idegeníti a' népeket, ez zsibbasztja el a' szorgalmat. Végre kérdést tön a' Lengyelség nemzeti léte iránt, mellynek elhunytát, úgy igérek, nem fognák megengedni.

Januarius 25. 26. és 27ikén a' statusadósság törlésére teendő költségek valának heves vitatóban 's maga a' fogyasztó tőke (Tilgungsfonds) egész mennyisége. Tudnillik ezen tőke jelenleg 87,000,000ból áll, mellyből 44 millio az intézés által beváltott járadalom. Ezt a' 44 milliót akará Podenas ur Januar. 15iki javaslatában megsemmisíttetni, de a' józanabb rész a' heves vitások folytában mind inkább nevedvén, eldönté a' fogyató tőke teljes mennyisége megtartását, 's minden, annak kevesbitésére célzó, mellékjavaslatot félre vetett.

A' Journal des débats szerint a' belga várak lerontatása iránt minden nehézség elenyészett.

A' sz. Szimonisták gyülelhelyöket (Parisban) Januar. 22kén bezáraták 's az ő legfőbb atyjok Pater Enfantin 's másod-atyjok Pater Rodrigues minden irományi elszedettek.

A' I
tást kö
telét.
lapra
re ma
megtá
gyakr
sem fo
minde
a' kö
ajánlu
láltuk
28iká
meger
's a'
Jan. 3
zen k
nap a
még e
ezek
Nem
utóbb
igazs
kunk
gyará
get m
ratjok
vidít
kat i
az ut
séhez
zony
mas
sinc
azon
az ut
nyos
gátás
kinel
része
imm
triáb
minc
(app
esap
orsz

A' *Moniteur* Jan. 13kán e' fontos tudósítást közli: „Azon alkudozások nyomos menetelet, mellyek Europa csendességét állandó alapra építendik, némelleyk oly makacsok félre magyarázni, csak hogy a' közvéleményt megtántoríthassák 's vesztegethessék 's oly gyakran ismétlik: semmi sem lesz, semmi sem fog végeztetni! mivel nem esik egyszerre minden türhetetlen kívánságok szerint, hogy a' következő tudósítást, mellyet igaz okkal ajánlunk olvasóink figyelmökbe, jónak találtuk közleni. Irják Londonból Januar. 28kán, hogy a' November 15diki szerződés megerősítése Franciaország, Anglia 's a' belga király meghatalmazotti közt Jan. 31dikén ki fog cseréltetni. Ha szintezzen kicserélés nem esik is meg ugyan az nap a' többi három hatalmasság részéről, még ebből nem következtethetni azt, hogy ezek Anglia 's Franciaországtól elválnak. Nem lehet tehát azon halasztást, melly ezen utóbbi kicserélésekben történhetik semmi igazsággal nem-akarásra magyarázni, sőt okunk van hinni, hogy e' halasztást oly magyarázat fejtendi meg, melly semmi kétséget nem hagy a' hatalmasságok azon akaratjok felől, hogy az (a' halasztás) megrövidíttessék. A' mi azon háborus szempontokat illeti, mellyeket némelley embereknek az utóbb érintett megerősítések késleltetéséhez kapcsolni tetszik: ez iránt teljes bizonyossággal azt felelhetni, hogy a' hatalmasságok között épen semmi ok sincs összeütközésre. Nem tekintvén azon bizonyításokra, mellyeket e' tárgyban az udvarok egymással közlöttek, a' nyilvános és köz bizodalom bátorítást és támogatást vehet oly tettekben, mellyek mindenkinek nyilván és szemei előtt fekszenek. Egy része az orosz seregeknek a' lengyel földről immár az ország belsejébe költözött. Ausztriában a' rendkívül szedett ujoncz lovak 's mindennemű szüleség vagy takarmányozás (approvisionnement) eladatnak. Katonai csapatok más helyzetetést kaptak Burkusországban; 's kiki tudja, hogy a' Parisban

lévő minden külföldi követ külön hatalmazást kapott udvarától a' közönséges lefegyverzés-tárgybéli kidolgozásra, mihelyt a' November 15diki egyezés meg lesz erősítve. Olaszország ügye is magára voná az udvarok gondosságát, melly köz megegyezéssel oda céloz, hogy a' legatióknak megígért jusok és javak egész őszinteséggel 's emberséggel adassanak meg; minél fogvást alappal hihetni, hogy ezen jusok 's javak végre minden interessét ki fognak elégíteni. — Ezen egyszerű nyilatkozásokból, ugy mond a' *Moniteur*, mellyeket igen jó kutfőből merítve közlöttünk, nyilván világos, hogy a' dolgok oly karban állanak, millyet a' béke fentartása 's a' megerősítés kicserélése iránt az angol első minister 's a' francia minister-elölülő egy napon, Januar. 27dikén, a' két ország kamarájiban tett nyilatkozásiknál fogva hinni és várni lehet. Boldog megegyezés! melly hasonló embersegen 's azon igazságos befolyás méltó érzetén alapul, mellyet a' két ország böles politikája egész Európában szerzett és érdemel.“ General Belliard francia rendkívüli követ Belgiumban Jan. 30án Brüsszelben megholt gutaütésből.

Párisi legújabb tudósítások (Febr. 3dikáról) jelentik, hogy Februárius 1só és 2dik éjjelén egy pártütésnek kell vala a' kormány felforgatására Parisban kitörni, melly azonban mingyárt kifakadtakor teljesen elnyomatott. Az összeesküdtek ezen hírlevelek szerint egyesült Carlisták, Republicanusok 's Napoleonisták voltak. Közel három százan fogattak el. Február 2dikán teljes csendesség volt a' fővárosban.

Admiral Cochrane Január. 29dikén Parisban, midőn épen leánya házába lépett, gutaütésben megholt, későbbi hír azonban e' halálos esetet nem az Admirálról, hanem ennek bátyjáról jelenti valósultnak.

Brestben Jan. 25dikén egy szörnyű tűz a' tengeri szolgálathoz tartozó szertárookban (magazinokban) is nagy kárt tett.

A' lyoni *Précurseur* (oppositionalis

ujság ugyanott) olly tudósításokat közle már több izben, mellyek a városban forró nyugtalanságokra 's ezeknek minélelőbbi kitörésekre látszanak mutatni. Erre a Maire (városi főtiszt) ugyan csak a Précurseur Jan. 23diki számában egy levelét vétette fel, mellyben mind azon híresztelések hamisságát mutatja 's így a költeményes ujságot önnön szájával hazudtolja 's czáfolja meg.

BELGIUM.

A képviselők kamarájában Január. 23kán igen sok néző gyült össze, minthogy ez nap generalis Niellon viseletének Gentben (l. Jelenk. 10. sz.) kelle szó alá jönie. A hadminister e' következő nyilatkozásokat tevő: „Nem kétlem, szükségesnek 's törvény szerintesnek itélendi a' kamara rendkívüli körülállásokban valamely városnak ostromállapotba helyeztetését, kivált midőn ezt az ellenség közel-léte 's a' hely fontossága javasolja. Ez történt Antwerpiával minnelőtte én a' ministeriumba léptem, és sem a' congressus sem más valaki nem szólott ellene. Octob. 20 és 21dikén két rendbeli tudósítást küldé hozzám general Niellon, mellyekben hírül adá, mi eleven munkásságát tapasztalja ő a' kormány ellenségeinek Flandriában, 's hogy ő 's az általa egybehívott katonai biztosság azon egy értelemben vannak, hogy Gent városát ostromalatti állapotba hirdetni sürgető 's mellőzhetlen szükség. Más nap csakugyan azon tudósítást vevém, hogy a' tartomány igazgatósága megegyezésével a' város Octob. 22dikén ostromi állapotúvá hirdettetett. Az én javaslatomra egy királyi rendelés e' lépést helyben hagyá. A' jusról szó sem lehet, mert ha van a' királynak hadat viselni jusa, van egy védő háboru esetén valamely várost is ostromalatti helyzetbe tétetni jusa. Steven ur elfogatása iránt Január. 16dikán kaptam a' tudósítást. Sajnáltam feleletemben, hogy a' generálnak erőhatalomhoz kelle nyulnia; de az ő mérséklete, mellyet Steven ur Decemb. 25diki levelében maga is dicsért, isméretes az Urak előtt, 's ugyan

ő (gen. Niellon) Jan. 22diki rendelésében ki is hirdetteté, hogy a' censura bevitele soha szándékában nem volt, hogy ezután is, mint ezelőtt, a' journalok 's időszak-írá sok megjelenhetnek, de azon feltétel alatt hogy a' kiadó neve és lakása a' helybeli commandansnál bejelentessék, egyébiránt a' közbátorság fentartása ellen törekvő bűnök ezután is katonai törvényszék által fognak elítéltetni. Ennyi a' történet. Ha kívánja a' kamara, minden egyéb, ide tartozó írásokat elejébe fogok terjeszteni, de csak titkos ülésben; addig is annyit mondok, hogy proclamatiók terjesztettek szét az oraniai herczeg nevével, előléptetések 's díszjelek ígértettek a' katonatiszteknek, nagyobb zsold a' közlegénynek; el akarák a' tisztekkel hitetni, hogy lépcsőjüket 's fizetésüket a' béke után Belgiumban elvesztik, ellenben Hollandiában bizonyosan megtartandják; illy értelmű felszólítások Cleerens aláírással naponként ragasztattak ki a' kaszárnyák körül; többen fogattak el, kik a' katonaságot nyilvános helyen szökésre unszolák; azt híresztelik, hogy a' conferentia végzése szerint az oraniai herczeg neveztetett Belgium kormányzójának, (gouverneur) 's Leopold Londonba visszatér; sőt puskaport is igyekeztek önnön lázító czéljok kivitelére a' városba vitetni. Itéljék meg az Urak, ha elég ok volt é ez egy katonai főtiszttel, kinek élete 's becsülete elvesztése alatt kell valamely fontos hely bátorságára ügyelni, azt hitetni el, hogy összeesküvés buzog a' városban, melly minden órán káros kitöréssel fenyeget. Niellon generalisnak tudni kell azt, hogy neki ezen kamarában védőji vannak, 's ő (a' minister) annak idejében meg fogja mutatni, hogy a' katonai hatóság törvényes meghatalmaztatásán tul nem ment. Steven ur törvényszék elébe fog idéztetni, akár katonai legyen ez, akár polgári, 's akkor ki fog tetszeni az iránta tett lépés illetősége, melly felől a' kamara semmi esetben sem végezhet.“ Az oppositio tagjai (jelesen Ro-

baulx,
gosítás
kamara
látára r
vánta.

Gene
ba nyo
bocsáto
nuár. 30
Bolog
esom al
nagy h
kik az
jes épsé
vényes
ezen bi
ge a' Cs
szomszéd
delmét
mint ho
tartassé
kelljen
tok; t.
a' nyilva
védelme
rinti ha
teles tis

Forlil
néhány
kalmat
közülök
ni Card
a' város
nálta az
alkalmat
a' lakos
későbbi
a' sérele
rok t. i.
vetkező
be lépve
csend m
az árulá
pinczébü

baulx, Osy és Gendebien urak) ezen világozításokat nem találák kielégítőeknek, 's a' kamara tetemes többsége Gendebien ur ajánlatára minden irományok előterjesztését kívánta.

OLASZORSZÁG.

Generalis gróf Radetzky a' legatiókba nyomúltakor e' következő proclamatiót bocsátotta ki, mellyet a' mailandi ujság Január. 30dikán közöl:

Bolognaiak! Legatiók lakosi! A' parancsom alatt lévő császári királyi seregek azon nagy hatalmasságok egyetértésök mellett, kik az apostoli szent székek birtokai teljesépségét biztosíták, Ó Szentsége, a' ti törvényes főuratok (souverain) kívánságára ezen birtokokba újra bemennek. Ó Felsőge a' Császár, az én Uralkodóm, midőn mint szomszéd és frigyes a' Pápanak fegyveri védelmét megadja, nincs egyéb szándékkal, mint hogy a' rend 's törvényes hatalom fentartassék. Elevenül emlékezhetek még, mit kelljen az én Fejdelmem seregeitől várnotok; t. i. a' legszigorubb katonai fenytéket, a' nyilvános csend-fentartást, 's bizonyos védelmet mind azoknak, kik a' törvényszerinti hatóságok iránt engedelmességet 's köteles tiszteletet mutatnak.

Forliban a' pápai seregek bémente után néhány a' polgárság részéről esett lövés alkalmat adott a' népre lődözni 's néhányat közülök elejteni vagy megsebesíteni. Albani Cardinalis kevés idő mulva megérkezvén a' városba, kibocsátott proclamatiójában sajnálta az esetet, úgy vélekedvén hogy az arra alkalmat nyujtott lövés történetből esett, 's a' lakosokat megnyugtanni törekedett; — de későbbi nyomosabb vizsgálatokból kisült a' sérelem szántsándékúsága. A' Forli polgárok t. i. 13—20 személynyi csapatokba szövetkezvén egyike közülök a' katonaság elébe lépve azt csufolgatá, mindazáltal a' csend csend maradt, míg több jel nem gyaníttatá az árulást. Itt 's amott majd ablakból, majd pinczéből lődöztek; sőt egy puskaporos hor-

dó mellé rejtezett emberre is akadtak, végre néhány csapat 10 foglyot szándékoztak a' pápa sereg hatalmából kiszabadítani, 's ez bősztette fel a' vitézeket annyira hogy több utzában tüzelve számos polgárt ölnének le, de közülök is négyen lettek a' csata áldozati. Ugy tetszik mintha felköltjeik a' sereget külvárosikba szándékoztak volna kicsalni 's az alatt a' pattantyu-tárt hatalmokra keríteni, de megcsalódtak!

OROSZ BIRODALOM.

A' moszkvai journal igen szokatlan hangon Decemb. 15kén így pattog: „Az orosz nemzet elborzad azon alattomos és kártékony viseleten, mellyet Anglia vagy is inkább annak méltatlan ministerei a' lengyel lázadásnál kimutattak. De eljő majd a' mi időnk is, levonjuk mi majd az ő álorczáját, 's megmutatjuk a' világnak, mikép ragadják ki a' népek rabszolgaság alól (!) ki fog tetszeni rövid időn, igaza volt e Ponsonbynak, midőn így szóla: „Oroszország ma nem sokat nyom; Lengyelország maga elég lesz ezentul meggátolni őt az europai ügyekbe elegyülestől. Oroszország ázsiai kormány 's a' t.“ És hogy meri Anglia adósságtól elnyomatva 's teli a' legveszedelmesebb principiumokkal azon medvét (mint minket nevez) fenyegetni, melly minekutána Napoleont 's a' legnagyobb hadat, melly valaha volt, legyőzé, Paris falai alatt álla bosszút a' kapott sérelmekért? Nem! Reá is majd elkerül a' sor. Mi e' néppel rövid időn csupán Calcuttában fogunk alkudozni; veszélyhozó politikája birtokának ezen maradványát is kockára tevé már, kössön most Afrika Nege-reivel frigyet, kikkel olly sok jót akar tenni 's kik iránt egész Európát csalja. Mi sclavok és vadak, mint ujságlevelei szólnak, mi leczkézzük meg őt; — addig hadd menjenek a' dolgok és közügyek, mint mentek eddig, mi nem kívánjuk ezt másképen.“

Az orosz Czár seregeit magasztaló rendelkezésében megelégedése zálogaul a' lengyel háboruban részesült minden katonáját érdem-

jellel jutalmazza meg: Varsó meghódulása emlékeül pedig az akkori harczban jelen volt tisztek számára az említetten kívül egy külön nemű érdempénzt készített.

A' Sziberiába számkivetett Lengyelek, (mint a' poseni németujság hirleli) 3 rendűek: az elsők, mint felköltségök kezdetében is elsők a' Nertschinszky bányák üregeiben gyászolandják magok 's hazájok sorsát; a' második osztály az éjszaki vég tartományokban nyusztfogásra van kárhoztatva; a' harmadik jobbadán nagy tiszti rend Tobolsk dermesztő jeges vidékén politikai őrszem alatt kénytelen tanyázni. Radzivil 's több más előkelő néhány esztendőre Asztrakánba küldetnek. Az amnestiát megvevett tisztek jószági elszedettek 's gyermekeik az orosz kadet intézetekben köz katonakul neveltetnek.

TÖRÖKBIRODALOM,

Boszniában közönséges felfegyverzés hirdettetett; felszólítatik t. i. a' 12 esztendőstül egész a' 70kig mindenki a' Vezér első parancsára fegyvert ragadni. Az ellenségeskedések Novi-Bazarban már el is kezdődtek, noha kimenetelök még homályos. A' Drina folyó (Szerbiát Boszniától választja) partja szerb és boszniai katonákkal van megrakva Nagy-urok rendeltéből, a' Szávaé hasonlólag. Több só- 's más árukkal terhelt hajót tartóztattanak fel, 's a' fiscusnak adták által; mire czéloznak mind ezek? nem tudni. A' jövendőt kiki feszült figyelemmel várja. A' Vezérnek Boszniában számos párt-hívei vannak, kik őt Szentnek „Shek“ nevezik, kit t. i. Isten küldött a' Mohammed valódi vallásaért harczolni.

ÉJSZAKAMERIKAI.

New-York Dec. 24ikén: A' Baltimoreban összegyűlt köztársasági tartomány-gyűlés az

egyesült statusi nép elébe egy nyomtatott felirást terjesztett, melly Jackson Elölülő politikai systemáját ócsárolva tagolgatja, 's Clay urat előlülővé, Serjeant pedig alelölülővé ajánlja; szemére hányja többi között Jacksonnak hogy kormányra léptekor a' polgári tisztviselek díját megróttá, és hogy Angliának mértéktelen ajánlatokat tön, melly által Oroszországot elidegenítette. — A' gyűlés előtt fenforgott terjesztvények közt figyelmet érdemlőbb volt a' közmunkásságot érdeklő, mellyből az nyilvánul ki: hogy az egyesült statusi nép sokkal inkább érti, mi hathat legczélirányosabban a' nemzeti jólétre mint akarmilly más nemzet: mindenfelé veretnek az utak, ásatnak a' vízcsatornák, folyóik hajózhatókká igazítottatnak épen olly költségi gazdálkodással, mint haladó gyorsasággal.

ELEGY HIREK.

O'Connellt Dublinból elutaztakor 50,000-nyi, a' kurir szerint legaljash osztálybeli, nép követé. O'Connell képe a' királyé mellett vitetett elő 's a' zászlókon ezen felírás volt olvasható: „az unio visszavétele.“ Egy heves beszédében az unio visszavételére magát szoroson kötelezé. Ugyanaz nap tartotta a' protestansi ellenfél is gyűlését, de a' mellyben, mint a' kurir szánakodva említi, valásbeli vakbuzgódásu eszelősködésen kívül egyéb nem fordult meg.

Pénzfolyamat:

Bécs (Febr. 11kén) közép ár:	
Státus 5 pC. kötelezőlev.	85 $\frac{1}{2}$ p. p.
— 4 pC.	76 —
— 1820diki nyeres. kölcsön	— — —
— 1821diki	— — —
Bécs vár. 2 $\frac{1}{2}$ pC. bankó-kötel.	46 $\frac{1}{2}$ —
Az udv. kam. 2 $\frac{1}{2}$ perCnt kötel.	— —
Bank-actiak v. részvények darabja 1107	— —

A' gabónának pesti piaczi ára Febr. 14kén 1832.

Pos. m. vtó garas.]	legjobb	középszerü	csekélyebb	Pos. m. vtó garas.]	legjobb	középszerü	csekélyebb
Tisztabúza	—	190	180	Arpa	60	—	—
Kétszeres	—	—	—	Zab	46	45	43
Rozs	85	80	—	Kukoricza	58	56	55

Szerkezteti Helmezy. — Nyomatja Landerer.